

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:40

Fredagen den 20 maj

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Mikael Damberg

Återrapport från extrainsatt videomöte den 3 maj 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 24 maj 2022

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Innan jag inleder sammanträdet vill jag påminna närvarande ledamöter om begreppet kompletterande mervärde. Det innebär att det som har sagts på utskottens sammanträden inte nödvändigtvis behöver upprepas vid dagens EU-nämndssammanträde.

Jag hälsar även finansminister Mikael Damberg med statssekreterare och medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder med återrapporten.

Anf. 2 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! God morgon! På det extrainsatta videomötet den 3 maj behandlades kommissionens förslag till genomförandebeslut för Sveriges och Bulgariens återhämtningsplaner. Förslagen gavs enhälligt stöd och kunde därmed antas genom skriftligt förfarande efter mötet.

Jag vill passa på att nämna att det i anslutning till mötet den 24 maj kommer att hållas tre andra möten. Som inkommande ordförandeskap är Sverige inbjudet att delta i en makroekonomisk dialog med arbetsmarknadens parter samt i en dialog med västra Balkan och Turkiet. Därtill planeras ett eurogruppsmöte i inkluderande format. På dagordningen står fortsatta diskussioner om arbetet för att stärka bankunionen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Ekonomiska och finansiella aspekter av krisen i Ukraina. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under den här dagordningspunkten väntas en diskussion om finansiella aspekter av krisen i Ukraina, liksom den diskussion som ägde rum på mötet den 5 april. Ordförandeskapet har presenterat en förberedande not inför mötet som fokuserar på Ukrainas likviditetsbehov

och huruvida EU bör agera för att bistå med ytterligare makrofinansiering stöd samt på genomförandet av de sanktioner som EU infört mot Ryssland.

Vi börjar med den första frågan. Ukraina befinner sig i en akut likviditetssituation. IMF beräknar att finansieringsgapet uppgår till över 5 miljarder dollar per månad. Landets finansiella och ekonomiska stabilitet väntas försvagas ytterligare. Enligt Världsbanken väntas Ukrainas bnp krympa med cirka 45 procent under 2022.

Mot bakgrund av detta presenterade kommissionen den 18 maj ett meddelande om ytterligare EU-stöd till Ukraina. Meddelandet innehåller bland annat ett förslag om ett nytt exceptionellt makrofinansieringstöd om upp till 9 miljarder euro under 2022 för att avhjälpa landets kortsiktiga likviditetsbehov. Stödet föreslås ges som ett lån som delvis garanteras av EU:s medlemsstater.

Vidare presenterar kommissionen ett förslag om en plan för Ukrainas återuppbyggnad. Förslaget fokuserar på de långsiktiga behoven och understryker vikten av ukrainskt ägarskap, en ledande roll för EU, koordinering samt att stöd bör kopplas till hållbara reformer som för Ukraina närmare EU.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och anser att EU bör bistå Ukraina med ekonomiskt stöd. Regeringen är initialt positiv till förslaget om kortsiktigt stöd för att tillgodose de akuta likviditetsbehoven och är öppen för att diskutera lämpliga alternativ.

Det är viktigt för regeringen att det eventuella stödet beaktar vissa principer. Lånet bör vara långfristigt och ha en betydande amorteringsfri period. Vidare bör det kopplas till lämpliga reformvillkor och vara ODA-fähigt. Bördefördelningen för ett eventuellt stöd bör vara bred.

Vad gäller det långsiktiga stödet anser regeringen att det är för tidigt att diskutera belopp eftersom kriget fortfarande pågår och behoven är osäkra. Noggranna överväganden krävs när det gäller konstruktion, så att stödet blir ändamålsenligt, transparent och byggs på ordentliga kontrollsystem.

Detaljer för både det kort- och långsiktiga stödet kommer att behöva förhandlas framöver. Kommissionens meddelande analyseras för närvarande i Regeringskansliet, och regeringen återkommer till riksdagen med mer konkreta ståndpunkter.

Jag går vidare till frågan om ett effektivt genomförande av sanktionerna mot Ryssland. Ordförandeskapet vill fokusera på hur man kan uppnå ett enhetligt och effektivt genomförande av sanktionerna. Detta är självklart en viktig fråga. Här står regeringen redo att vidta ytterligare restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus vid behov samt verka för ett effektivt genomförande av dessa åtgärder.

Diskussionens breda inramning gör det svårt att utesluta att det också uppstår diskussion om andra relevanta frågor, såsom åtgärder på nationell nivå och på EU-nivå för att bemöta negativa konsekvenser av kriget på EU:s ekonomier.

Den 18 maj presenterade kommissionen sin plan för att göra EU mindre beroende av fossila bränslen under namnet REPowerEU. Planen tar sikte på energibesparingar, ökad omställning till förnybar energi och diversifiering av energikällor. Kommissionen föreslår att faciliteten för återhämtning och resiliens ska bli det huvudsakliga instrumentet för att genomföra REPowerEU. Jag återkommer strax till detta.

En relaterad fråga handlar om medlemsstaternas finanspolitiska utrymme för att vidta nationella åtgärder. Här väntas kommissionen presentera en uppdaterad vägledning för den finanspolitiska inriktningen samt en bedömning av villkoren för att avaktivera den allmänna undantagsklausulen. På den sista punkten har regeringen fått indikationer på att kommissionen kommer att förlänga klausulen för 2023 med anledning av det osäkra läget.

Regeringen konstaterar att de ekonomiska utsikterna är mycket osäkra och att det är viktigt att följa utvecklingen noga. Regeringen betonar vikten av att EU:s regelverk främjar sunda offentliga finanser och menar att medlemsstaternas finanspolitik och tillämpning av EU:s finanspolitiska ramverk bör röra sig mot en normalisering.

Regeringens preliminära bedömning är att det är svårt att motivera att undantagsklausulen förlängs för 2023 då EU inte längre befinner sig i en allvarlig konjunkturnedgång. Det är kommissionen som fattar beslut om undantagsklausulen, men regeringen betonar vikten av att kommissionens beslut motiveras särskilt noga.

Givet det osäkra läget i omvärlden är det samtidigt viktigt att medlemsstaterna kan anpassa sin finanspolitik vid behov. Regeringen konstaterar att det är upp till varje medlemsstat att besluta om finanspolitiska åtgärder. Merparten av de åtgärder som bör vidtas för att hantera negativa konsekvenser av krisen kommer att och bör vidtas på nationell nivå.

Regeringen välkomnar på ett generellt plan insatser för att underlätta för medlemsstaterna i detta avseende inom ramen för befintliga EU-regelverk. Regeringen menar att denna typ av åtgärder ska vara välriktade, tillfälliga och värna den inre marknadens funktionssätt. Samtidigt är det viktigt att man inte inför kontraproduktiva stimulanser till ekonomin i ett ekonomiskt läge med inflationstryck och utbudsstörningar.

När det gäller eventuella stödåtgärder på EU-nivå till medlemsstaterna anser regeringen att dessa bör finansieras genom omprioriteringar av medel som redan finns i EU:s fleråriga budgetram för 2021–2027 och inte genom exempelvis ytterligare gemensam upplåning.

Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, finansministern, för en gedigen dragning av viktiga frågor i ett känsligt läge!

Det är egentligen bara en del som jag vill ställa en liten fråga eller uttrycka oro om. Vi välkomnar att kommissionen har som ambition att fasa ut den ryska gasen genom initiativet REPowerEU. Men det går alldeles för långsamt.

Därtill måste omställningen till hållbara energikällor vara motorn i denna utfasning. Att bygga in oss i ett nytt fossilberoende kan inte vara ett alternativ när klimatkrisen blir allt allvarligare. I nuläget gäller det att göra rätt saker på både kort och lång sikt.

Vi är oroliga över att man genom REPowerEU satsar miljarder på infrastruktur för gas och olja och därmed missar en stor möjlighet att använda de resurserna för att skala upp omställningen samtidigt som man bygger bort beroendet av den ryska gasen. Hur avser den svenska regeringen att agera i just den delen?

Anf. 6 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Tack, ministern, för dragningen!

Jag har en fråga om de rykten som nu kommer från EU om att flera länder är intresserade av nya stödpaket, som ska finansieras av alla medlemsländer, för att hantera de kriser som vi nu har att hantera.

Har regeringen någon uppfattning om det är lösa rykten utan substans? Är medlemsländerna faktiskt överens om att vi får hantera det här med egna medel och med det vi har?

Anf. 7 JAN ERICSON (M):

Vi har inga direkta synpunkter på ståndpunkten. Den är väl avvägd, framför allt när det gäller finansiering inom befintlig budget, som finansministern avslutade med.

Jag delar den oro som Charlotte Quensel framförde och skulle vilja veta hur finansministern ser på risken att EU-länder med redan svaga ekonomier nu, vid ytterligare en kris, kommer att passa på och försöka få ytterligare stöd, kanske via upplåning, kanske via nya paket av olika slag. Hur starka är de rösterna inom EU just nu?

Jag undrar också hur de här frågorna kommer att hanteras under sommaren. Det händer väldigt mycket just nu, när det gäller såväl Ukraina som energiförsörjning och annat. Hur hanterar man detta? Vi vill såklart gärna ha löpande information också till finansutskottet om de frågorna även under sommaren. Hur hanterar man det rent praktiskt?

Anf. 8 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag vill tacka för viktiga frågeställningar.

Vi kommer nu att analysera REPowerEU, och vi återkommer när vi har gjort det lite noggrannare. Regeringen ser inga anledningar att skifta fokus till att stimulera mer fossila bränslen när vi ska göra oss mer oberoende av rysk olja och gas. Det är hela inriktningen.

Men jag ska vara ärlig och säga att det finns länder som har behov av att inför nästa vinter stärka sin beredskap och kanske lagerhållning och även klara inkommande leveranser. Det är en ganska stor fråga i många länder att minska sitt gasberoende av Ryssland och ändå säkra de beredskapslager man själv behöver och den resiliensen.

Vi kommer att gå igenom det väldigt noga så att det inte blir ett sätt att bakvägen förändra inriktningen på EU:s politik för att minska sitt beroende av olja och gas och därmed klara den gröna omställningen.

Det är de två balanspunkterna som finns i diskussionen. Än så länge har de talat om de omedelbara behoven; om jag kommer ihåg det rätt är det den formuleringen som EU-kommissionen använder för att beskriva de investeringar som kan vara nödvändiga att göra just nu, även inom till exempel gasområdet.

Vi analyserar och återkommer till riksdagen om detta.

Den andra frågan som flera var inne på är hur stor risken och intresset är från länder för att få EU-stöd och för nya program och sådant. Det är klart att det finns länder som har de intressena. Den diskussionen kommer väl att fortgå. Jag har personligen varit lite förvånad över att det fram till nu inte har varit ännu större tryck i den frågan. Men ju längre tid kriget pågår och vi är i den här situationen, och ju större belastningen i den här

krisen blir på inte minst de mer fattiga östeuropeiska länderna än på de västeuropeiska ekonomierna, desto mer kan de kraven öka.

Inflationen är ju mycket högre i östra Europa. En del av de länder som ligger närmast Ukraina har också tagit ett väldigt stort ansvar för flyktingmottagande. Sammantaget skapar det en diskussion i de länderna om var den europeiska solidariteten finns och hur man ska hantera det här framöver. Man ska alltså inte bortse från de här diskussionerna. De kommer säkert att fortsätta.

Men jag tycker att vår ståndpunkt är väldigt tydlig: Det har redan fattats stora EU-beslut, och det finns möjlighet att göra omprioriteringar och använda redan befintligt budgetutrymme. Det är så vi i Sverige ser på situationen.

När det gäller enskilda länders agerande är det kommissionen som fattar beslut om undantagsklausulen vad gäller de offentliga finanserna. Det finns väl en risk över tid att länder som redan är högt skuldsatta använder den här undantagsklausulen för att ytterligare öka sin skuldsättning, vilket kan skapa ytterligare spänningar över tid. Det är ju en balansgång här. Vi betonar att kommissionen måste föra ett seriöst resonemang om det här – annars finns risken att den långsiktiga styrkan i de offentliga finanserna i europeiska länder undergrävs, vilket vore olyckligt på lång sikt.

Det är väl som vi brukar göra, apropå att det hanteras under sommaren. När det händer saker och ting som ryms inom de mandat och ståndpunkter som vi redan har är det väl inte något problem. Skulle det komma upp nya frågor är det självklart så att vi får ta nya kontakter. Det är väl fullt rimligt att vi håller riksdagen informerad och att vi, om vi behöver nya ställningstaganden, måste följa de regler och processer som finns mellan riksdag och regering.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Tack, finansministern, för förtydligandet på slutet!

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Direktiv om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper i Europeiska unionen. Det rör sig om en allmän riktlinje, och detta är ett beslutsärende.

Anf. 10 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under den här dagordningspunkten väntas ordförandeskapets kompromissförslag till ett direktiv om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU återigen behandlas för att man ska se om rådet den här gången kan anta en allmän riktlinje. Som ni känner till hade det franska ordförandeskapet förhoppningar om att detta skulle ske redan vid mötet i april, men Polen kunde inte stödja ett antagande då.

Syftet med kommissionens förslag är som bekant att implementera OECD:s modellregler inom EU, de så kallade Globereglerna. Som jag nämnde inför Ekofinmötet i april har Sverige i rådsförhandlingarna varit positivt till en global minimibeskattnings och till att implementeringen i EU sker genom ett direktiv. Sverige har verkat för att ett sådant system balan-

serar komplexitet och effektivitet samt att det är förutsägbart, proportionerligt och träffsäkert utifrån syftet.

I förhandlingarna har Sverige fått gehör för synpunkter som varit viktiga för Sverige. I sak har inga förhandlingar ägt rum efter rådsmötet i april. Det är alltså samma förslag som rådet ska ta ställning till nu. Mot denna bakgrund anser regeringen även i dag att Sverige kan stödja att rådet ska anta en allmän riktlinje om ordförandeskapets kompromissförslag samt rådets uttalande.

Anf. 11 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Tack, finansministern, för informationen!

Vi delar regeringens syn, och vi står bakom den svenska ståndpunkten. Men vi ser att det nya EU-direktivet kommer att innebära en delegerad akt, vilket de facto ger EU-kommissionen monopol över lagstiftning som vi anser är varje medlemslands kompetens.

Kommissionen kommer att ha befogenheter att ändra och adaptera annex av direktivet i framtiden. Eftersom den delegerade akten endast kräver en kvalificerad majoritet i rådet försvagar detta varje medlemslands position gentemot kommissionen – i det här fallet i skattefrågor. Därför anser vi att den svenska ståndpunkten borde kompletterats med ett stycke om att skattefrågor är varje enskilt lands kompetens, i detta fall bara för att påminna om att Sveriges syn är att beslut i skattefrågor ska fattas hemma.

Anf. 12 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag tackar Charlotte Quensel för kommentaren.

Den svenska regeringen har ingen annan uppfattning än att skatter är en nationell kompetens. I det här fallet har regeringen dock sett att det finns en fördel med att implementera genom ett EU-direktiv, så att tillämpningen blir enhetlig och följer de globala spelregler som vi har kommit överens om.

Principiellt tycker vi att skatter är en nationell angelägenhet. Vi anser dock också att risken skulle ha varit väldigt stor, om denna globala överenskommelse inte hade nåtts, att de två paketen skulle leda till fragmentering och väldigt olika regler i olika länder, vilket skulle försvåra och försvaga inte minst svenskt näringslivs konkurrenskraft internationellt. Det finns en poäng med dessa internationella överenskommelser och med att, i det här fallet, implementera genom ett direktiv.

Anf. 13 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Jag delar finansministerns syn på detta. Jag uppfattar bara att regeringen har med samma kommentarer varje gång just i finansfrågor. Därför hade jag tyckt att det hade varit trevligt att bara påminna om att Sverige anser att skattefrågor är en intern angelägenhet. Jag delar dock helt finansministerns syn i detta fall.

Anf. 14 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen!

Jag tycker att regeringens förslag till svensk ståndpunkt är väl avvägt, åtminstone utifrån att vi har haft den här frågan uppe väldigt mycket. Vänsterpartiet har, om jag minns rätt, lämnat en avvikande ståndpunkt vid flera tillfällen och menat att EU borde gå före och att det har tagit alldeles för lång tid för OECD att komma fram med ett förslag.

I det läget är det ju väldigt positivt att detta nu finns och att Sverige ansluter sig. Jag skulle kunna tänka mig att den svenska ståndpunkten skulle vara ännu mer positiv än vad den framstår som, men jag är ändå nöjd med att vi nu är framme vid att vi ska ansluta oss till den här minimibeskattningen.

Anf. 15 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag tackar för kommentarerna.

Vi påminner gärna om att skatter är en nationell kompetens. Det gör vi i olika sammanhang, och det kommer vi att fortsätta göra när skatter diskuteras.

När vi säger det här är det med en lite stram formulering om att Sverige kan stödja att rådet ska anta en allmän riktlinje om kompromissförslaget samt rådets uttalande. Det betyder ju inte att vi inte kommer att framhålla att det är en stor internationell framgång att så många av världens länder har kunnat enas om detta och att EU nu har kommit fram till att vi har möjlighet att fatta beslut om Polen orkar med att fatta det beslutet. Det krävs ju fortfarande enhällighet, och vi har ännu inte fått besked om att Polen är berett att stödja detta. Det ryktas alltid. Det kan vara så att de franska påtryckningarna har gett effekt och att det därmed blir ett beslut på mötet, men det vet vi inte än.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 5 utgår. Den har varit föremål för skriftligt samråd, och då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6. Här handlar det om övriga frågor, aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster och information från ordförandeskapet. Detta är en informationspunkt.

Anf. 17 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Ordförandeskapet kommer i vanlig ordning att informera om hur arbetet med aktuella lagförslag om finansiella tjänster går.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går vidare till icke lagstiftande verksamhet och dagordningspunkt 7, Den ekonomiska återhämtningen. Dagordningspunkt 7 a är Lägesrapport om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Det här är en diskussionspunkt. Dagordningspunkt 7 b har utgått.

Anf. 19 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag hade väldigt lite att säga om den andra punkten, så det var tur!

Vid mötet ska faciliteten för återhämtning och resiliens behandlas. Dagordningspunkten inkluderar en uppdatering av genomförandet. Här kan nämnas att 24 återhämtningsplaner hittills har godkänts och att reguljära utbetalningar har påbörjats. Hittills har reguljära utbetalningar till fem medlemsstater gjorts.

Vidare är det sannolikt att det blir ett första och övergripande utbyte om hur faciliteten för återhämtning och resiliens – eller RRF:en, som den brukar kallas – ska användas för att genomföra REPowerEU. Detta är mot bakgrund av att kommissionen i ett paket som presenterades i onsdags föreslog att RRF:en ska få en central roll i genomförandet av REPowerEU.

Förslaget är att återhämtningsplanerna ska kunna uppdateras för att inkludera ett kapitel om åtgärder inom REPowerEU. Kravet i RRF:en att återhämtningsplanerna ska vara i linje med landsspecifika rekommendationer kommer att uppfyllas genom kommande landsspecifika rekommendationer till alla medlemsstater på energiområdet. Nuvarande delar av återhämtningsplanerna påverkas inte av det nya kapitlet.

Det föreslås också vissa ändringar som ska gälla enbart REPowerEU-åtgärderna – dels undantas de från kravet i RRF att minst 20 procent av finansieringen måste gå till den digitala omställningen, dels föreslås att reformer och investeringar i olja och gas tillåts när det handlar om att tillgodose omedelbara energibehov.

Vad gäller finansieringen för RRF återstår fortfarande lånemedel om 225 miljarder euro som föreslås kunna användas till REPowerEU. Därutöver föreslår kommissionen att ytterligare medel mobiliseras genom försäljning av utsläppsrätter och möjligheter för medlemsstaterna att flytta vissa medel från RRF, sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken.

Det är ett omfattande paket som har släppts, och mycket analys återstår gällande detaljerna. Vi kommer särskilt att behöva granska förslag som skulle kunna innebära inlåsnings effekter i fossil infrastruktur.

På en övergripande nivå välkomnar regeringen förslaget att använda RRF för att genomföra REPowerEU, inklusive att använda de återstående lånemedlen inom RRF. Detta är motiverat utifrån EU:s stora behov av att minska beroendet av rysk energi samtidigt som det är att föredra att undvika nya finansieringsmekanismer. Dessutom är RRF en facilitet med tydliga krav, betydande kontrollmekanismer och god insyn för medlemsstaterna.

Vidare är regeringen öppen för att diskutera omprioriteringar inom befintliga EU-budgetramar för att finansiera REPowerEU, däribland från sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken.

Regeringen är däremot kritisk till att använda marknadsstabilitetsreserven inom EU:s utsläppshandelssystem ETS för att finansiera REPowerEU. Detta skulle underminera syftet med utsläppsrätter och är därmed inte i linje med EU:s höga klimatambitioner.

Vi får anledning att återkomma till riksdagen inför att förslagen ska diskuteras mer i detalj.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Det hade varit väldigt trevligt att lyssna på finansministerns reflektioner kring en dagordningspunkt som har tagits bort – det hade fyllt på med lite spännande fredagstrivsel!

Anf. 21 JAN ERICSON (M):

Jag har egentligen bara en följdfråga som dök upp nu. Den handlar om att man vill lägga in nya saker i den här återhämtningsfonden. Alla länder har ju redan lämnat in sina planer för hur de tänker använda dessa pengar. Hur har man tänkt sig att man ska kunna tillföra ytterligare ett område när alla länder redan har intecknat de pengar som de ska få? Det där förstår jag inte riktigt.

Anf. 22 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag tackar ledamoten för en viktig fråga.

Inom RRF:en finns det en ganska stor låneram som inte är använd, som jag berättade om. Att kunna utnyttja den låneramen för nya syften öppnar möjligheten att göra investeringar som annars inte skulle ha genomförts. Eftersom vi har en budgetrestriktiv hållning och redan har tagit ställning till ramen tycker vi att detta är ett sätt att i pragmatisk mening hitta vägar framåt när det gäller detta.

Om jag kommer ihåg rätt finns det några medlemsstater som har önskat att kunna göra omprioriteringar framöver. Jag har i alla fall hört det tidigare. Det är möjligt att det inte stämmer, så ni får ta det med en stor nypa salt.

Anf. 23 JAN ERICSON (M):

Det blir en följdfråga på detta.

Vi har nu en låneram över. Om denna inte skulle ha använts hade belastningen på respektive medlemsstat, inklusive Sverige, minskat. Men om vi i stället säger att den här låneramen ska användas och att detta ska gå till vissa länder, är då tanken att det ska vara enligt samma fördelning som man har från början i återhämtningsfonden, eller är det helt plötsligt fri dragningsrätt på de här lånemedlen?

I så fall – om vi inte själva får del av de pengarna utan de går till andra länder – kan det ju medföra att den svenska belastningen till följd av återhämtningsfonden blir större än vad vi trodde från början. Jag hoppas att finansministern förstår mina tankar.

Anf. 24 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, finansministern, för informationen! Det ska bli väldigt spännande när frågan kommer tillbaka och vi ska diskutera den på riktigt. Nu är det bara en information.

Jag har egentligen följdfråga på det som Jan Ericson tog upp. När vi pratar om energiomställning i Europa är det inte exakt samma länder som fick stora andelar med den tidigare beräkningsgrunden. Det kan vara olika beräkningsgrunder för hur mycket man ska kunna få, tänker jag. Jag skulle vilja veta om det finns någon killgissning på det området om hur man tänker där.

Jag har en andra fråga. Det är mycket möjligt att ministern inte kan svara på den. Just nu verkar det som att Ungern kanske inte är jätteintresserat av att ställa om och inte heller att göra sig oberoende av Ryssland.

Jag kan ha uppfattat det fel. Men ett land som Ungern skulle verkligen behöva ställa om. Man använder gas till uppvärmning och till det mesta. Samtidigt har man en otrolig naturtillgång med de varma källorna som

skulle kunna värma husen till exempel. Det finns teknik för det som man i stort sett inte använder.

Frågan är om de kommer att komma dit. Jag vill ha lite gissningar från ministrarnas sida inom det här området. Det är kanske mer en miljöfråga än en finansfråga.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det här är ett diskussionsärende.

Anf. 26 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Jag går först till frågan om lån och bidrag. Lånedelen av paketet hade inte en nyckel för fördelningen i det gamla systemet och har inte heller det i det nya systemet. Det betyder att det öppnas en ny möjlighet att använda lånefinansiering. Det var bidragsdelen som nycklades ut på medlemsstaterna. Lånedelen var i den meningen fri.

Det gör att om man inom ramen för det lägger till ett delvis nytt syfte i detta öppnas det nya möjligheter att använda lånen i större utsträckning än tidigare. Det är kommissionen som kommer att granska de intressen som kan finnas att göra investeringar kopplad till lånedelen av detta.

När det gäller Ungerns plan granskas den. Regeringen får ta ställning när kommissionen har gjort en granskning av deras plan. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Min bild är inte att Ungern inte vill bli mindre beroende av rysk olja och gas. Däremot gör de en annan bedömning än många andra medlemsstater i hur snabbt det kan gå. De är i dag enormt uppbundna av rysk olja och gas. Men det finns ett ganska stort intresse inte minst i östra Europa. De ser att de sitter i händerna på Putin på ett sätt som de inte heller långsiktigt tycker är trevligt.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Jag tycker att vi bör ställa om snabbt och kunna orka med att fatta beslut. Jag tror inte att man ska gå så långt som att säga att de inte vill göra omställning. Det tror jag att de vill göra. Men de gör en annan bedömning av sina förutsättningar.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Det var definitivt inga killgissningar. Det var klara och tydliga svar. Tack för det.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 8, Uppföljning av G20-mötet med finansministrar och centralbankschef. Information från ordförandeskapet och kommissionen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 28 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Under den här dagordningspunkten väntas kommissionen och ordförandeskapet återrapportera från G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer som ägde rum den 20 april.

Vid mötet uttryckte G20:s medlemmar en djup oro över den humanitära situationen i Ukraina och krigets ekonomiska konsekvenser, som kommer att påverka den ekonomiska återhämtningen från pandemin.

Medlemmarna var också oroad över det ökade och mer bestående inflationstrycket, vilket skulle medföra snabbare penningpolitisk åtstramning än förväntat. Därtill diskuterades åtgärder för en koordinerad, robust, grön och inkluderande återhämtning efter pandemin samt hållbar finansiering.

G20-länderna enades också om att fortsatt stödja låginkomstländer i den ekonomiska återhämtningen och i synnerhet länder med betydande skuldproblem. Därtill gav G20 stöd till IMF:s nya fond för utlåning till låg- och medelinkomstländer, den så kallade Resilience and Sustainability Trust, och uppmanade fler länder att bidra med medel till fonden.

Regeringen välkomnar att rådet får en återrapportering från G20-mötet.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nästa punkt är dagordningspunkt 9, Övriga frågor, Arbetet i expertgruppen för tullunionen. Det blir en föredragning av kommissionen. Det är också en diskussionspunkt.

Anf. 30 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Under punkten Övriga frågor ska kommissionen presentera en rapport från den så kallade visepersonsgruppen som kommissionär Gentiloni inrättade hösten 2021 för att reflektera över tullunionens framtid och utveckling.

Enligt dagordningen är rapporten uppsatt som en informationspunkt. Men det är inte uteslutet att det blir en diskussion på själva mötet. Kommissionen har gett visepersonsgruppen i uppdrag att bidra till diskussionen om hur tullunionen kan stärkas och förbättras.

Som ett led i detta arbete har gruppen tagit fram en rapport som presenterades i slutet av mars. I rapporten konstateras att tullunionen inte anses vara ändamålsenlig och att strukturella förändringar krävs.

Visepersonsgruppen lämnade därför tio rekommendationer. Den första är att kommissionen ska presentera ett reformpaket för tullunionen före årets slut. Reformpaketet bör enligt visepersonsgruppen innehålla både förslag till ändringar av tullagstiftningen och mer framåtriktade förslag avseende styrningen av tullunionen.

Visepersonsgruppen rekommenderar också att en tullbyrå inrättas till stöd för kommissionen och medlemsstaterna. En annan rekommendation är att det ska inrättas en övergripande ram för bättre riskhantering.

Regeringens uppfattning är att tullunionen fungerar väl. Regeringen delar därför inte visepersonsgruppens bild att tullunionen inte är ändamålsenlig och att det krävs omedelbara strukturella förändringar.

Dock är det så att omvärlden förändras. Därmed måste även tullunionen utvecklas. Regeringens utgångspunkt är att det handlar om anpassningar snarare än genomgripande förändringar.

Regeringen kan preliminärt se fördelar med en mer centraliserad riskhantering på EU-nivå. På så sätt kan man upptäcka risker som är svåra att se utifrån den information som finns på nationell nivå. Detta kan dock inte ersätta den riskhantering som sker på nationell nivå utan bör vara ett komplement.

När det gäller ett eventuellt inrättande av en EU-tullbyrå är regeringen dock inte övertygad om att detta är svaret på de utmaningar som tullunionen står inför. Regeringen anser generellt att den institutionella balansen bör bevaras och att det är viktigt att eventuella åtgärder balanseras mot en restriktiv budgetpolitik.

Anf. 31 DAVID LÅNG (SD):

Herr ordförande! Jag delar regeringens något skeptiska inställning till detta. Jag tycker möjligen att man skulle kunna vara ytterligare lite tydligare när det gäller just inrättandet av en EU-tullbyrå. Regeringen säger att man inte är övertygad om att det är svaret på utmaningarna som tullunionen står inför.

Jag tycker att det kunde ha stått: När det gäller ett eventuellt inrättande av en EU-tullbyrå menar vi dock att detta inte är svaret, så att det blir en skarpare formulering emot. Jag skulle vilja anmäla en avvikande standpunkt, om så är möjligt, på den punkten.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Punkten tillåter detta, eftersom det är ett diskussionsärende.

Anf. 33 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Vi delar också regeringens uppfattning och dess kritiska inställning. Å andra sidan måste man vara medveten om att saker och ting förändras. Man måste såklart anpassa sig när omvärlden förändras.

Jag är lite inne på samma spår. Jag är också ganska övertygad om att en EU-tullbyrå inte är svaret och lösningen. Jag hade möjligtvis vänt på den meningen. Jag är intresserad av att höra vad regeringen har för svar.

Anf. 34 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Jag vet inte om vi har så olika uppfattningar i grunden. Vi uttrycker det möjligtvis på lite olika sätt.

Det är väl också en bedömning som vi behöver göra. Om vi nu kan se en del fördelar med att ha en viss riskbedömning på europeisk nivå, utan att det förtar behoven att göra det på nationell nivå, är det uppgifter som till exempel ska göras av någon och hanteras av någon.

Däremot tycker vi att det är en subsidiaritetsfråga. Det är en budgetfråga om man ska inrätta nya institutioner och byråer på EU-nivå. Vi är skeptiska. Jag tycker att vi uttrycker det.

Inrättandet av visepersonsgruppen tror jag att kommissionen har gjort lite för att skapa tryck på sig själv för att komma med ytterligare förslag. Det finns ändå ganska många länder som tycker att frågan om tullunionen behöver ta steg framåt.

Då är det väl ett litet vägval hur hårt vi uttrycker oss i de här frågorna framöver. Men jag tror att vi har samma uppfattning i sak. Vad är ert förslag?

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag tittar på andre vice ordförande Jessica Roswall. Hon konstaterar att hon inte hade något förslag. Däremot hade David Lång,

Anf. 36 DAVID LÅNG (SD):

För att göra det så konkret som möjligt: När det gäller ett eventuellt inrättande av en EU-tullbyrå menar vi dock att detta inte är svaret på de utmaningar som tullunionen står inför.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att det nästan ser ut som samma. Vi försöker också här i presidiet att kolla igenom vad som är skillnaden.

Anf. 38 DAVID LÅNG (SD):

Skillnaden är att regeringen har skrivit: Regeringen är dock inte övertygad om. Vi menar dock att detta inte är svaret, är mitt förslag.

Anf. 39 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S):

Nu uppfattar jag förslaget. Tack, ordföranden, och tack också ledamoten, för förtydligande.

Jag tycker ändå att formuleringen är ganska bra. Nu kommer det att vara en fortsatt diskussion. Vi kommer att kunna rapportera tillbaka. Vad sa andra medlemsstater? Hur går diskussionen? Hur tänker sig kommissionen det här framöver?

Det är klart att vi bör värdera det. Men det är en ganska tydlig signal från vår sida. Det är heller inte en ny position. Frågan har diskuterats i 15 år i EU, och Sverige har aldrig varit entusiastisk i den här frågan.

Om man de facto ska bygga upp detta blir det en subsidiaritetsfråga. Vad ska det finnas för befogenheter? Men det blir också en kostnadsfråga.

Jag tycker att det är rimligt att just nu stå fast vid detta.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag tittar på David Lång, Sverigedemokraterna. Vidhåller ni er avvikande ståndpunkt?

Anf. 41 DAVID LÅNG (SD):

Ja.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Sverigedemokraterna vidhåller sin avvikande ståndpunkt.

När vi talar om det här ämnet kan man säga: Det här är inte bare tull. Men det är en annan historia.

Vi konstaterar nu

att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Med dessa ord, finansministern med statssekreterare och medarbetare, tillönskar EU-nämnden er alla en riktigt trevlig helg. Jag brukar alltid säga: Må solen lysa över er. Men just nu är det en rätt from förhoppning. Vi får hoppas att det blir bättre framåt helgen. Tack för i dag.

§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor
Statsrådet Anna-Caren Säterberg
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 7 april 2022
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 24 maj 2022

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Anna-Caren Säterberg med medarbetare välkomna till dagens sammanträde i EU-nämnden.

Vi inleder som vanligt med återrapport.

Anf. 44 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Det är utskickat, men vi svarar gärna på frågor om det finns sådana.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Det verkar inte så, så vi noterar och tackar för informationen. Jag kommer därmed att gå över till att titulera statsrådet landsbygdsminister.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3 under rubriken Icke lagstiftande verksamhet, Slutsatser om högpatogen aviär influensa (HPAI): en strategi för utveckling av vaccination som ett kompletterande verktyg för förebyggande och bekämpning. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 46 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Det franska ordförandeskapet har presenterat ett förslag till rådsslutsatser om vaccinering som verktyg mot högpatogen fågelinfluensa. Rådsslutsatserna kommer upp för antagande på rådsmötet den 24 maj.

Frågan om vaccination mot fågelinfluensa har diskuterats mellan chefsveterinärerna i EU sedan 2021 med anledning av de omfattande utbrotten av fågelinfluensa mellan 2020 och 2022. Frankrike har drivit frågan under sitt ordförandeskap och har nu tagit fram ett utkast till rådsslutsatser i detta avseende.

I arbetet med rådsslutsatserna har det varit viktigt för Sverige att framhålla att grunden måste bestå av förebyggande biosäkerhetsåtgärder och övervakning för att hindra smitta och att vaccination vid behov kan vara ett komplement till dessa åtgärder. Sveriges synpunkter har beaktats under framtagandet av rådsslutsatserna, och regeringen anser att Sverige mot bakgrund av detta bör acceptera förslaget till rådsslutsatser.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Detta verkar vara väl förankrat. Vi konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Läget på jordbruksmarknaderna, särskilt efter invasionen av Ukraina. Detta är både en informations- och en diskussionspunkt.

Ordförande! Livsmedelsförsörjningen i världen har påverkats kraftigt av Rysslands invasion av Ukraina. Marknadssituationen har diskuterats flera gånger under våren, och det är en fortsatt mycket aktuell fråga.

Vi konstaterar att det även i fortsättningen finns utmaningar med både tillgång till och höga priser på insatsvaror, särskilt foder och gödselmedel. Det gäller både på nationell nivå och i EU. I EU ser vi nu dock en trend med ökade priser på jordbruksprodukter, vilket till relativt stor del kan kompensera lantbrukarna för ökade kostnader. Utvecklingen skiljer sig dock åt mellan olika länder, sektorer och företag.

Regeringen ser positivt på att kommissionen har arbetat snabbt och vidtagit en rad åtgärder och infört undantag för att mildra effekterna på kort sikt. Av särskild vikt är krisreserven samt kommissionens beslut om det tillfälliga ramverket för statsstöd.

Inför att kommissionen skulle besluta om ett tillfälligt statsstödsramverk drev Sverige linjen om ett tillfälligt regelverk i likhet med gruppundantaget för jordbruket. Kommissionen valde dock en annan utformning.

Regeringen vidhåller att för att möta den uppkomna situationen skulle ett regelverk i likhet med gruppundantaget vara mer lämpligt för att möta behovet av att ersätta de faktiska kostnadsökningar som uppstått med anledning av kriget i Ukraina. Det gäller särskilt för större företag, även om stödbeloppen skulle bli mindre per djur jämfört med det regelverk som kommissionen beslutat om.

Det var flera avvikande meningar i MJU i går kopplat till gruppundantaget. Jag förstår denna synpunkt, och den ligger i linje med det regeringen förde fram tidigare i processen. Nu är det dock tydligt att det inte längre är en framkomlig väg gentemot kommissionen och övriga medlemsstater. Min bedömning är därför att vi inte har något att tjäna på att fortsätta att lyfta den frågan, och jag hoppas att ledamöterna kan visa förståelse för detta läge.

Regeringen är dock positiv till ytterligare väl avvägda åtgärder för att motverka en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen i EU. Det är viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall. Regeringen avser att fortsätta att driva på för ett undantag från krav på träda för att stärka livsmedelsförsörjningen även för 2023 och kommer att understryka vikten av att ett sådant beslut fattas snabbt.

Regeringen anser även att växtföljdskravet, så som det är utformat för CAP från och med 2023, skulle innebära stora svårigheter för svenskt jordbruk. Det är därför viktigt att det går att anpassa till svenska förhållanden och att man även är öppen för undantag från växtföljdsreglerna för 2023.

Regeringen anser att kommissionen har en viktig roll i att kontinuerligt övervaka marknaden och att säkerställa fungerande handelsflöden. I detta sammanhang välkomnar regeringen kommissionens initiativ att öppna så kallade solidaritetskorridorer. Detta gör det möjligt för Ukraina att exportera spannmål och jordbruksprodukter från europeiska hamnar till tredjeländ. Att underlätta för Ukrainas handel med jordbruksprodukter och att från EU:s sida säkerställa livsmedelsförsörjningen i Ukraina bör fortsätta att ha högsta prioritet.

Regeringen vill avslutningsvis betona vikten av att EU såväl som enskilda medlemsländer verkar för en ökad försörjningsförmåga genom att skapa förutsättningar för en robust och motståndskraftig livsmedelsförsörjning.

Anf. 49 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, jordbruksministern, för en bra genomgång! Jag tycker också att de medskick som jag har fått från kollegan i miljö- och jordbruksutskottet väl tillmötesgicks av ståndpunkten.

Om det inte är möjligt att använda sig av gruppundantaget är det viktigt just med en beredskap för att snabbt kunna vidta ytterligare åtgärder om läget förvärras. Jag uppfattar det som att detta ingick i ståndpunkten som lästes upp. Jag noterar det och är tacksam för det bemötandet.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det är precis som förste vice ordföranden säger: Det muntliga ordet gäller så som det skriftliga.

Anf. 51 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag har ett medskick. Landsbygdsministern var inne på detta en hel del. Vi har tidigare i Moderaterna här i EU-nämnden när vi har pratat om livsmedelsproduktionen framfört att vi ser en oro, inte bara i Europa utan i hela världen, i och med minskad produktion och minskade skördar och därmed också en oro för livsmedelsförsörjningen.

Som Annika Qarlsson var inne på är det viktigt att ha en beredskap här och nu och att vara redo att vidta åtgärder. Jag är nöjd med den justering som landsbygdsministern talar om här i dag.

Men jag vill också påminna om att vi behöver ta ett större ansvar för 2023 och framåt. Landsbygdsministern pratar om vilka svårigheter vi ser både när det gäller insatsmedel och gödsel framgent. Vi anser att EU behöver ta ett större gemensamt ansvar, för varje medlemsstat har inte riktigt kapaciteten att klara av detta. Europa är ju rikare än många andra delar av världen. Det här är alltså ett medskick för att se lite framåt och vad som händer framöver.

Anf. 52 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången! Även Vänsterpartiet hade en avvikande ståndpunkt i miljö- och jordbruksutskottet i går. Jag vidhåller denna avvikande ståndpunkt, och jag tänker inte gå igenom den eftersom den är identisk med den vi hade när frågan var uppe den 1 april.

I korthet går den ut på att vi inte delar regeringens ståndpunkt att marknadsordningen av den gemensamma jordbrukspolitiken har varit ändamålsenlig för att trygga livsmedelsförsörjningen. Vi menar också att de åtgärder som vidtas för jordbruket måste bidra till minskad klimatpåverkan och till att minska krisen för den biologiska mångfalden.

Jag hänvisar till vår avvikande ståndpunkt i dess helhet som vi lämnade vid förra sammanträdet.

Anf. 53 MARIA FERM (MP):

Också jag vill följa upp och ställa mig bakom vår något utvecklade avvikande mening i utskottet.

Vi tycker inte att det är tillräckligt att acceptera detta, utan vi vill att Sverige ska driva på för ändrade statsstödsregler. Vi behöver göra något akut åt situationen nu, men vi behöver också tänka lite längre på vad det är som verkligen kommer att behövas och som vi redan nu kan se framför oss.

Anf. 54 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen! Jag vill bara instämma i det som Centerpartiet och även Moderaterna lyfte fram. Vi hade en gemensam reservation, och med de förändringar som har gjorts är vi nöjda med regeringens ståndpunkt i frågan.

Anf. 55 BENGT ELIASSON (L):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen! I likhet med KD, M och C vill jag bara tacka för mottagandet av synpunkterna från utskottet och tycker nu att ståndpunkten är bra. Vi står bakom den.

Anf. 56 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Tack till ledamöterna! Jag noterar att man vidhåller de ståndpunkter man hade tidigare. Jag tackar för Centerpartiets, Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas nöjda tillstånd i dag.

Jessika Roswalls synpunkt tar vi naturligtvis med oss. Det här är någonting som vi diskuterar inte bara här och nu, utan det gäller också fortsättningen. Vi ska driva på frågan, för precis som ledamoten säger har vi olika förutsättningar på den fronten. Vi tar med oss detta.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen och konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med oliklydande avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, WTO:s tolfte ministerkonferens i Genève den 12–15 juni 2022. Detta är information från kommissionen och ett diskussionsärende.

Anf. 58 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Kommissionen avser att informera jordbruksministrarna om WTO:s tolfte ministerkonferens, som äger rum i Genève i mitten av juni. Egentligen skulle konferensen ha ägt rum i december förra året men blev framflyttad på grund av pandemiläget. Inga beslut om större faktiska åtaganden är att vänta. Förhoppningen är att beslut fattas om arbetsprogram för arbetet efter ministermötet.

Frågan om livsmedelsförsörjning har under våren fått stort fokus till följd av de höga priserna på livsmedel. EU och många andra WTO-medlemmar vill därför se ett beslut om undantag från exportrestriktioner för World Food Programmes uppköp av livsmedel.

2021/22:40
20 maj

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 60 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Vi svarar gärna på frågor om det finns sådana.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Det verkar inte vara så. Vi tillönskar landsbygdsministern med medarbetare en riktigt trevlig helg.

Anf. 62 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Tack, ordförande! Jag hoppas få se er alla på Landsbygdsriksdagen i Jönköping i morgon.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Så trevligt! Vi önskar lycka till både på Landsbygdsriksdagen och på rådsmötet och tackar för i dag.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Paula Carvalho Olovsson med medarbetare
välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Vi inleder med en återrapporten.

Anf. 65 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Herr ordförande! Allmänna rådet möttes senast den 12 april i
Luxemburg, och Sverige representerades av EU-minister Hans Dahlgren.

Nämnden har tagit del av den skriftliga rapporten från mötet, och jag
har inget ytterligare att tillägga utöver den skriftliga rapporten.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Dagordningspunkt 3 är struken enligt Statsrådsberedningen, ser vi här
med röd text.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Det är information. Är
det något där som statssekreteraren önskar kommentera?

Anf. 67 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Nej.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för den informationen.

Vi går in på rubriken Icke lagstiftande verksamhet, dagordningspunkt
5, Förberedelser inför det extra mötet i Europeiska rådet den 30–31 maj
2022: utkast till slutsatser.

Utkastet till slutsatser är utdelade, på bordet.

Anf. 69 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Herr ordförande! Rådet ska förbereda det extra mötet i Europeiska
rådet den 30–31 maj med utgångspunkt från ett första utkast till slutsatser.
Att det är just ett extra europeiskt råd har betydelse för förberedelserna då
samma tidsfrister för presentation av dagordning och utkast till slutsatser
som vid ordinarie möten inte gäller, vilket vi alla märker av. Vi fick först
sent i går kväll ett första utkast till slutsatser, som nämnden också har fått
ta del av.

Slutsatserna granskas för närvarande i Regeringskansliet, men jag
tänkte ändå beröra några av de områden som står i fokus.

Låt oss börja med EU:s fortsatta stöd till Ukraina. Det har nu gått tre
månader sedan Ryssland inledde sitt försök till en fullskalig invasion av
Ukraina. Vi får dagligen rapporter om krigets fasor där ryska trupper
förefaller systematiskt begå övergrepp och ignorera krigets lagar.

Samtidigt har det ukrainska folket uppvisat en imponerande motståndsvilja.

Vi är fullt solidariska med Ukraina i deras kamp för sitt oberoende, suveränitet och territoriell integritet. Det ligger också i vårt intresse att Ryssland inte uppnår sina strategiska mål i Ukraina. Det är bra att slutsatserna är så tydliga om vårt fortsatta stöd till Ukraina. Vi behöver upprätthålla trycket mot Ryssland och fortsätta att ge stöd till Ukraina så länge som krävs. Det är viktigt att EU:s arbete med sanktioner mot Ryssland fortsätter i nära samordning med våra partner och likasinnade, inte minst USA och Storbritannien.

Inför toppmötet har kommissionen presenterat förslag om makroekonomiskt stöd och en solidaritetsfond för Ukraina. Stödet och fonden ska hjälpa Ukraina att täcka sina omedelbara behov och även stödja en långsiktig återuppbyggnad. Det är viktigt att detta sker i nära samarbete med Internationella valutafonden, Världsbanken, USA och andra aktörer.

När det gäller energi har kommissionen tidigare i veckan presenterat ett meddelande som innehåller flera delar, bland annat förslag om hur EU:s energiomställning ska gå snabbare. Den rådande situationen visar att EU måste påskynda utfasningen av fossila bränslen. Vi behöver öka takten i omställningen mot ett klimatneutralt EU och samtidigt fasa ut EU:s beroende av rysk energi.

Energiomställningen är nödvändig för vår ekonomi, för klimatet och för vår energiförsörjning. Samtidigt förutsätter höjda mål och ambitioner på EU-nivå nya mekanismer som säkerställer att alla medlemsstater bidrar.

Avslutningsvis ska jag säga något om försvarsfrågorna. Rysslands anfallskrig får konsekvenser för EU:s säkerhets- och försvarspolitiska samarbete. Och det finns en stor uppslutning om att det behöver stärkas.

I veckan presenterade kommissionen också flera nya initiativ på försvarsområdet. Inga beslut om dem ska fattas vid stats- och regeringschefernas möte nu i maj. Det är viktigt att de nu behandlas på sedvanligt sätt och att Europeiska rådet inte föregriper rådsbehandlingen.

I en orolig omvärld behövs ett motståndskraftigt EU, och även unionens krishanteringsförmåga behöver öka. Samtidigt är det viktigt att värna samarbetet med partner, inte minst det transatlantiska samarbetet. I det rådande omvärldsläget understryker regeringen behovet av ett starkt och enigt EU som bidrar till att främja fred och säkerhet i vår del av världen och globalt.

Anf. 70 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag har inte hunnit läsa detta så noga, men jag har två frågor.

När det gäller stödet till Ukraina har jag noterat i nyheterna att kommissionens ordförande har talat om sanktionsbrott. Är det något som kommer att diskuteras? Jag vet att det är fråga om nationell bestämmanderätt, men det är viktigt att sanktionerna blir verkningsfulla hela vägen ut.

När landsbygdsministern var här uttalade jag mig om vad Moderaterna anser om livsmedelsförsörjning. Det finns en punkt som handlar om food security, och ännu en punkt handlar om insatsmedel. EU ska alltså ta ett större ansvar för att klara livsmedelsproduktionen för 2023 och framöver. Det här är egentligen ett medskick.

Anf. 71 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statssekreteraren för genomgången.

Vi fick, som sagt, handlingarna sent. Jag har ett generellt medskick, som jag också gjorde till finansministern tidigare i dag.

I diskussionerna för att ta bort den ryska energin i energimixen i EU gäller också att man inte använder sig av de insatser som har gjorts för att ställa om till att binda fast sig i fossila bränslen. Det som görs nu måste bli rätt nu och även rätt på sikt. Det finns hela tiden i vågskålen att man ska bryta sig loss från det beroende som gör att man kan välja att klara av både lagring och transporter och så vidare. Det är oerhört viktigt att Sverige fortsätter att hålla den linjen så att man inte låser in sig och använder resurserna fel. Det får inte bakvägen bli fel användning av insatserna. Det var ett medskick.

Anf. 72 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Vi har väl några saker på energiområdet där vi anser att man kan formulera sig lite annorlunda. Exempelvis står det om förnybart här. Vi skulle hellre se formuleringar om fossilfritt. Det är viktigt att man nämner bristen på olika produkter på marknaden.

Något vi saknar är raffinerade produkter. Vi ser en allvarlig brist på diesel, och det spiller över på bensin. EU är extra känsligt eftersom EU inte är självförsörjande på vare sig råolja eller raffinerade produkter. EU måste importera detta. När de ryska produkterna minskar eller helt försvinner blir det ökade risker.

Det är positivt att det från EU:s sida finns beredskap och planer för gasen, men vi kan sakna raffinerade produkter. Vi ser att priserna på diesel stiger mer än vad priserna på råolja har stigit. Det beror just på bristsituationen på grund av att det finns för få raffinaderier i Europa.

Anf. 73 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Först vänder jag mig till Jessika Roswall vad gäller frågan om sanktionsbrott.

Beroende på hur långt man har kommit med nästa sanktionspaket kan jag konstatera att hur sanktioner implementeras och efterlevs har diskuterats tidigare, och jag ser framför mig en fortsatt diskussion.

Nu kom förslagen sent, men det ska finnas en del i slutsatsutkastet, i punkten 9, hakparentesen, som också handlar om brott mot EU-sanktioner. Om den kvarstår torde den vara en del av diskussionen.

Sedan var det frågan om livsmedelsförsörjning. Den har kommit in i ett sent skede, men det är något som har diskuterats tidigare och är oroande. Det är bra att frågan kommer att diskuteras. Det är helt riktigt att EU måste vara med här och hjälpa till att ta ett ansvar. Det tar jag med, förstås.

Annika Qarlsson tog upp den ryska energin och den gröna omställningen. Från svensk sida kommer vi att fortsätta att driva på för att lägga in ytterligare en växel och att verkligen använda tillfället till att skynda på den gröna omställningen, och vi kommer att fortsätta att påminna om det.

Så var det Martin Kinnunens fråga. Meddelandet från kommissionen kom alldeles nyligen, och vi analyserar det mer noggrant inom Regeringskansliet. Jag vet faktiskt inte i vilken mån frågan om raffinerade

produkter finns med där, men det är något som vi kan ta med oss och se över i fortsatta diskussioner. Det gäller framför allt när vi ser över de förslag som finns där. Vi behöver titta igenom allt. Förnybart och fossilfritt är diskussioner vi har haft tidigare, och det kan ibland bli lösningar i slutsatstexterna när man börjar närma sig de diskussionerna. Från svensk sida är det viktigt att lyfta fram både det förnybara och det fossilfria, som vi brukar göra. Så får vi se hur slutsatstexten landar när den väl läggs på ledarnas bord.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Förberedelse inför Europeiska rådet den 23–24 juni 2022: utkast till kommenterad dagordning. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 75 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Herr ordförande! Det är alltså en diskussionspunkt, och allmänna rådet ska förbereda Europeiska rådets möte i Bryssel den 23–24 juni, även kallat midsommar. I det här läget ska endast den kommenterade dagordningen behandlas. Det föreligger alltså inte något utkast till slutsatser, och nämnden har fått ta del av utkastet till dagordning som cirkulerades i medlemsstaterna sent i går.

När rådet träffas i nästa vecka förväntar vi oss ingen substansbehandling av frågorna som står på dagordningen, utan det väntas i stället ske vid allmänna rådets möte i juni. I det här läget handlar det endast om att fastställa dagordningen.

Anf. 76 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tänkte ändå ta chansen att fråga. Vi har flera gånger haft en diskussion om Ukraina, Moldavien och Georgien som nya kandidatländer. Jag har inte lyssnat på det, men jag har läst Macrons tal från någon vecka sedan där han sa att de inte är aktuella än på ett tag – och så talade han om andra saker. Är det vad som döljer sig i punkt 5, Wider Europe? Vi kan väl också alla se att det finns en förväntansbild hos Ukraina om att det ska fattas beslut under typ midsommarveckan.

Anf. 77 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Jag misstänker det. Det skulle möjligen också kunna ramla in under punkt 1, Ukraina, i alla dess dimensioner, men det är mer troligt att det blir under den sista punkten, Wider Europe. Det vi har plockat upp är att frågan kommer att beröras vid detta möte, men det är för tidigt att säga hur det blir. Det är nog därför det ser ut så här.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över på dagordningspunkt 7, Unionens värden i Ungern: artikel 7.1 i EU-fördraget (motiverat förslag). Det är en diskussionspunkt.

Anf. 79 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Herr ordförande! Detta är alltså en diskussionspunkt. Rådet ska ha en ny utfrågning av Ungern gällande respekten för unionens värden och rättsstatens principer. Utfrågningen är en del av det artikel 7-förfarande som Europaparlamentet aktiverade för fem år sedan, då man konstaterade att det finns en klar risk för att Ungern åsidosätter EU:s grundläggande värden på en rad områden.

Nämndens ledamöter känner vid det här laget väl till förfarandet, då Ungern tre gånger tidigare har varit föremål för utfrågningar i allmänna rådet. Det var i september och december 2019 och i juni 2021. Nyligen aktiverade kommissionen även den så kallade villkorlighetsmekanismen mot Ungern, då man bedömer att landet har gjort överträdelser av rättsstatens principer som riskerar att påverka unionens budget.

Senast i april var Ungern ett av de fem länder som var en del av den landsspecifika rättsstatsdialogen i rådet. Regeringen uppmärksammade då nämnden på vilka områden som bedömdes som särskilt problematiska när det gäller utvecklingen i Ungern. Tyvärr riskerar vi att utvecklingen i Ungern inte kommer att ändras under överskådlig tid, särskilt med tanke på den stora seger som regeringspartiet Fidesz nyligen vann i det senaste parlamentsvalet.

Regeringen anser att artikel 7-förfarandena bör kvarstå på rådets dagordning så länge kommissionen gör bedömningen att ett systematiskt hot mot unionens värden föreligger.

Anf. 80 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag vill börja med en fråga. Nu har det ju varit ganska många utfrågningar inom ramen för artikel 7-förfarandet, men artikel 7-förfarandet medger väl också att man antar formella rekommendationer riktade till ett land, i det här fallet Ungern. Min fråga är om detta är möjligt. Jag tror att parlamentet har krävt det. Då vill jag fråga om inte Sveriges ståndpunkt kunde vara att rådet ska anta formella rekommendationer i stället för att bara fortsätta att diskutera och fråga ut.

Anf. 81 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Om artikel 7-förfarandet ska bli skarpt och leda till någon annan åtgärd måste det ju finnas enhällighet. När statsrådet Dahlgren har varit här har det varit diskussioner om att det rör på sig i de samtal som sker kopplat till EU och Polen. Finns det någon förutsättning för att det ska röra på sig så pass mycket där att det också kan bli ett skarpare läge mot Ungern?

Anf. 82 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Jo, den möjligheten finns mycket riktigt. Den kräver en majoritet av fyra femtedelar av medlemsstaterna och Europaparlamentets godkännande. Det är väl den trånga sektorn här, helt enkelt. Det är inte bara svårt med enhällighet, utan det är också svårt att komma upp i den numerären.

Som svar till Annika Qarlsson vill jag säga att det går i positiv riktning vad gäller Polen. Det vågar jag säga. Men min bedömning är ändå att det inte räcker så långt som till att man också skulle gå emot Ungern. De håller ihop så här långt och såvitt jag kan bedöma även framöver.

Anf. 83 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för svaret! Då är mitt förslag att Sveriges och regeringens ståndpunkt ändras med ett tillägg till den första meningen. Efter orden ”artikel 7-förfarandet ska äga rum” föreslår jag att man lägger till ”samt att rådet ska anta formella rekommendationer”.

Anf. 84 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Det råder inget tvivel om att Sverige hör till dem som driver på allra hårdast i detta. Vi har likasinnade, men de är inte tillräckligt många. Vi bedömer att detta är något som inte kommer att gå att genomföra i det här läget. Min bedömning är att det bästa är att fortsätta att driva på som vi gör nu för att få mer stöd bland likasinnade. Den dag vi har fått det skulle det kanske kunna vara läge att föreslå detta.

Anf. 85 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Då vill jag anmäla avvikande ståndpunkt.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Då går vi in på dagordningspunkt 8, Konferensen om Europas framtid. Det är både en informationspunkt och en diskussionspunkt.

Anf. 87 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Herr ordförande! Detta är mycket riktigt en diskussionspunkt. Inga beslut ska fattas. Framtidskonferensen har nu avslutats.

Utifrån medborgarpanelernas diskussioner har en slutrapport med 49 förslag tagits fram. Från rådets sida har vi varit noga med att inte ta ställning till något av förslagen innan konferensen har avslutats.

Det går inte heller att hävda att just dessa förslag är representativa för vad alla EU:s medborgare tycker. Men när processen nu är avslutad ska rådet naturligtvis granska förslagen och bedöma om och hur några av dem kan tas vidare. Samma sak lär kommissionen göra, liksom Europaparlamentet.

Inför rådets diskussion har det franska ordförandeskapet tagit fram en not, som nämnden också har tagit del av. I noten föreslås att rådet redan nästa vecka men även i juni diskuterar genomförandet av konferensens slutresultat, avseende både policyförslag och institutionella förändringar.

Från svensk sida vill vi understryka vikten av att invänta kommissionens och rådssekretariatets analyser innan rådet diskuterar vilka av konferensens förslag som ska tas vidare och hur det bör ske.

Jag vill också säga att det finns ett stort tryck, särskilt från Europaparlamentet men också från kommissionen och från det franska ordförandeskapet, att använda konferensen som ett svepskäl för att få till stånd fördragsförändringar.

Regeringens utgångspunkt är att de förändringar som kan behövas i vår union skulle kunna genomföras utan några fördragsförändringar. Det är möjligt att utveckla unionen inom ramen för de processer som redan finns, och det är också där energin borde läggas. Det handlar om att åstadkomma konkreta förbättringar för EU:s medborgare här och nu, inte att ägna sig åt

den utdragna institutionella dragkamp som en fördragsförändring med stor sannolikhet skulle komma att innebära.

Sverige har därför tillsammans med tolv andra medlemsstater gemensamt sagt att vi inte utesluter några alternativ i detta skede men att vi inte kan stödja för tidigt väckta förslag om att starta en process som syftar till fördragsändring. Det är också den linje som regeringen avser att driva när rådet börjar diskutera konferensens uppföljning.

Anf. 88 LUDVIG ASPLING (SD):

Jag undrar om konventet som parlamentet har begärt. Måste ni ta ställning till det inom ramen för det här förslaget? Kommer det ärendet upp, och har regeringen någon ståndpunkt där?

Anf. 89 BENGT ELIASSON (L):

Ordförande! Från Liberalernas sida har vi tidigare anmält avvikande ståndpunkt i den del som gäller den fördjupade demokratiseringen av Europasamarbetet och att se över de institutionella balanserna i nuvarande ordning och i framtiden.

Jag uppfattar att regeringens ståndpunkt är densamma som tidigare, och från Liberalernas sida vill vi då anmäla avvikande ståndpunkt. Vi tycker att de förslag som framförts av ordförandelandet med flera, som statssekreteraren beskrev, går i rätt riktning.

Anf. 90 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Vi kommer säkert att behöva ta ställning till den frågan, inte nu men vad det lider. Det som sker nu är att rådet ska ta ställning till hur man ser på processen framöver. Där är regeringens inställning, som jag beskrev, att vi inte tycker att man ska rusa in i några diskussioner om att öppna för fördragsförändringar, utan nu ska man analysera och titta på förslagen.

Att ta ställning till om det behövs en fördragsförändring bör i så fall ske när man ser vad man vill förändra. I det här läget ser vi inget som helst behov av några fördragsförändringar alls. Det är det som vi avser att driva.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen och konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt från Liberalerna.

Vi går in på punkt 9, Övriga frågor. Är det något där som statssekreteraren önskar kommentera?

Anf. 92 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Jag har inget att tillägga där.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statssekreteraren med medarbetare för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde. Jag tillönskar er alla solsken till helgen och lycka till på kommande rådsmöte!

Anf. 94 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON:

Tack så mycket!

2021/22:40

20 maj

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	1
Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C).....	3
Anf. 6 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	4
Anf. 7 JAN ERICSON (M).....	4
Anf. 8 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	4
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 10 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	5
Anf. 11 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	6
Anf. 12 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	6
Anf. 13 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	6
Anf. 14 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	6
Anf. 15 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	7
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 17 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	7
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 19 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 21 JAN ERICSON (M).....	9
Anf. 22 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	9
Anf. 23 JAN ERICSON (M).....	9
Anf. 24 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	9
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 26 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	10
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 28 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	11
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 30 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	11
Anf. 31 DAVID LÅNG (SD).....	12
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 33 JESSIKA ROSWALL (M).....	12
Anf. 34 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 36 DAVID LÅNG (SD).....	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 38 DAVID LÅNG (SD).....	13
Anf. 39 Finansminister MIKAEL DAMBERG (S).....	13
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 41 DAVID LÅNG (SD).....	13
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	13

§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor

.....	15
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 44 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	15

Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	15	2021/22:40
Anf. 46 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	15	20 maj
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 48 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	16	
Anf. 49 ANNIKA QARLSSON (C).....	17	
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 51 JESSIKA ROSWALL (M).....	17	
Anf. 52 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	17	
Anf. 53 MARIA FERM (MP).....	18	
Anf. 54 ROBERT HALEF (KD).....	18	
Anf. 55 BENGT ELIASSON (L).....	18	
Anf. 56 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	18	
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 58 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	18	
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 60 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	19	
Anf. 61 ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 62 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	19	
Anf. 63 ORDFÖRANDEN.....	19	

§ 3 Allmänna frågor

.....	20
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 65 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	20
Anf. 66 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 67 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	20
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 69 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	20
Anf. 70 JESSIKA ROSWALL (M).....	21
Anf. 71 ANNIKA QARLSSON (C).....	22
Anf. 72 MARTIN KINNUNEN (SD).....	22
Anf. 73 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	22
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 75 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	23
Anf. 76 JESSIKA ROSWALL (M).....	23
Anf. 77 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	23
Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 79 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	24
Anf. 80 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	24
Anf. 81 ANNIKA QARLSSON (C).....	24
Anf. 82 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	24
Anf. 83 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	25
Anf. 84 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	25

2021/22:40
20 maj

Anf. 85 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	25
Anf. 86 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 87 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	25
Anf. 88 LUDVIG ASPLING (SD).....	26
Anf. 89 BENGT ELIASSON (L)	26
Anf. 90 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	26
Anf. 91 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 92 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	26
Anf. 93 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 94 Statssekreterare PAULA CARVALHO OLOVSSON.....	26